

Covid-19 pandemija ir lėtinės socialinės politikos ligos, laimėjimai bei receptai

SOCIALINIŲ GARANTIJŲ DIDINIMAS LIETUVOJE PANDEMIJOS/KRIZĖS SĄLYGOMIS

Prof. Boguslavas Gruževskis
VU Socialinės politikos katedra

2021-10-22, Vilnius

ĮŽANGA

Pandemijos ar kitos krizės sąlygomis, iš vienos pusės, sumažėja valstybės biudžeto įplaukos, iš kitos – didėja poreikis remti naujas gyventojų grupes (pvz., bedarbius) bei verslą. Tokioje situacijoje, mažėjant biudžeto galimybėms, didėja išlaidų būtinumas, kas gali apriboti efektyvų valstybės funkcionavimą.

APTARSIU

- Socialinių garantijų didinimo krizės sąlygomis principus;
- Specifines Lietuvos demografines rizikas;
- Efektyvius, krizės sąlygomis, socialinės apsaugos tobulinimo sprendimus.

Grėsmės socialiniam stabilumui

- *Ekonominės raidos sulėtėjimas;*
- *Užimtumo sumažėjimas ir aukštas nedarbas;*
- *Augančios valstybės biudžeto išlaidos;*
- *Neigiamos demografinės tendencijos (Gyventojų senėjimas ir mažėjančių darbo išteklių perspektyvą);*
- *Politinis nestabilumas;*
- *Ekologiniai, klimato pokyčiai;*
- *Išorinės grėsmės.*

Krizės sąlygomis

PARAMOS (t. t. verslui) PRIEMONĖS TURI BŪTI:

- ✓ ***Visapusiškai pamatuotos (atsargios) valstybės biudžeto galimybių atžvilgiu;***
- ✓ ***Diferencijuotos pagal realų poreikį;***
- ✓ ***Taiklios ir orientuotos į konkrečius rezultatus;***
- ✓ ***Tinkamai kontroliuojamos, užtikrinant ilgalaikį monitoringą.***

Krizės sąlygomis

VENGTI UNIVERSALIŲ SPRENDIMŲ:

- ***Iššvaisto biudžeto lėšas;***
- ***Didina skurdą bei nelygybę;***
- ***Gali turėti neigiamas ilgalaikes socialines pasekmes (ilgalaikis nedarbas, emigracija).***

Administracinė našta

- *Taiklios ir gerai kontroliuojamos paramos užtikrinimas reikalauja papildomų administracinių išteklių;*
- *Administracinė našta, tai papildomos **darbo vietos**, kas krizės sąlygomis turi būti vertinama, kaip papildomas teigiamas vykdomos politikos efektas.*

Specifines Lietuvos demografinės rizikas

Lietuvos gyventojų skaičiaus raida ir prognozės sustambintose amžiaus grupėse 2000 - 2030 m. (tūkst.)

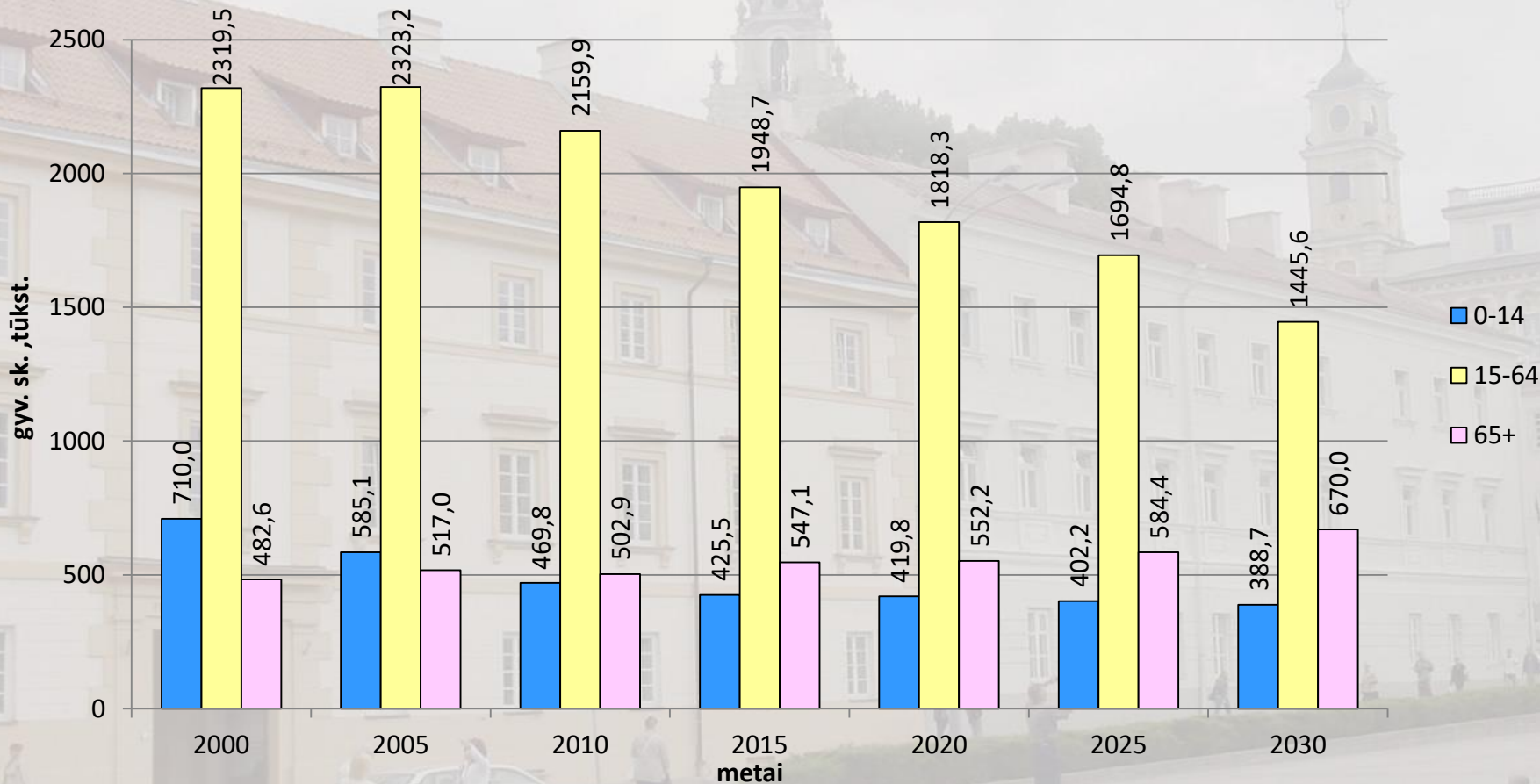

Diagrama sudaryta pagal LNTPA tyrimo rezultatus.

Duomenų šaltinis skaičiavimams ir prognozėms: Statistikos departamento duomenys.

Lietuvos darbo išteklių kaita pagal atskiras amžiaus grupes, 2021-2035 m. (tūkst.)

Gyventojų skaičius

250

182,7

156,1

26,6

25-29

65-69

151,5

203,9

20-24

60-64

-52,4

127,3

211,5

15-19

55-59

-84,2

136,0

201,5

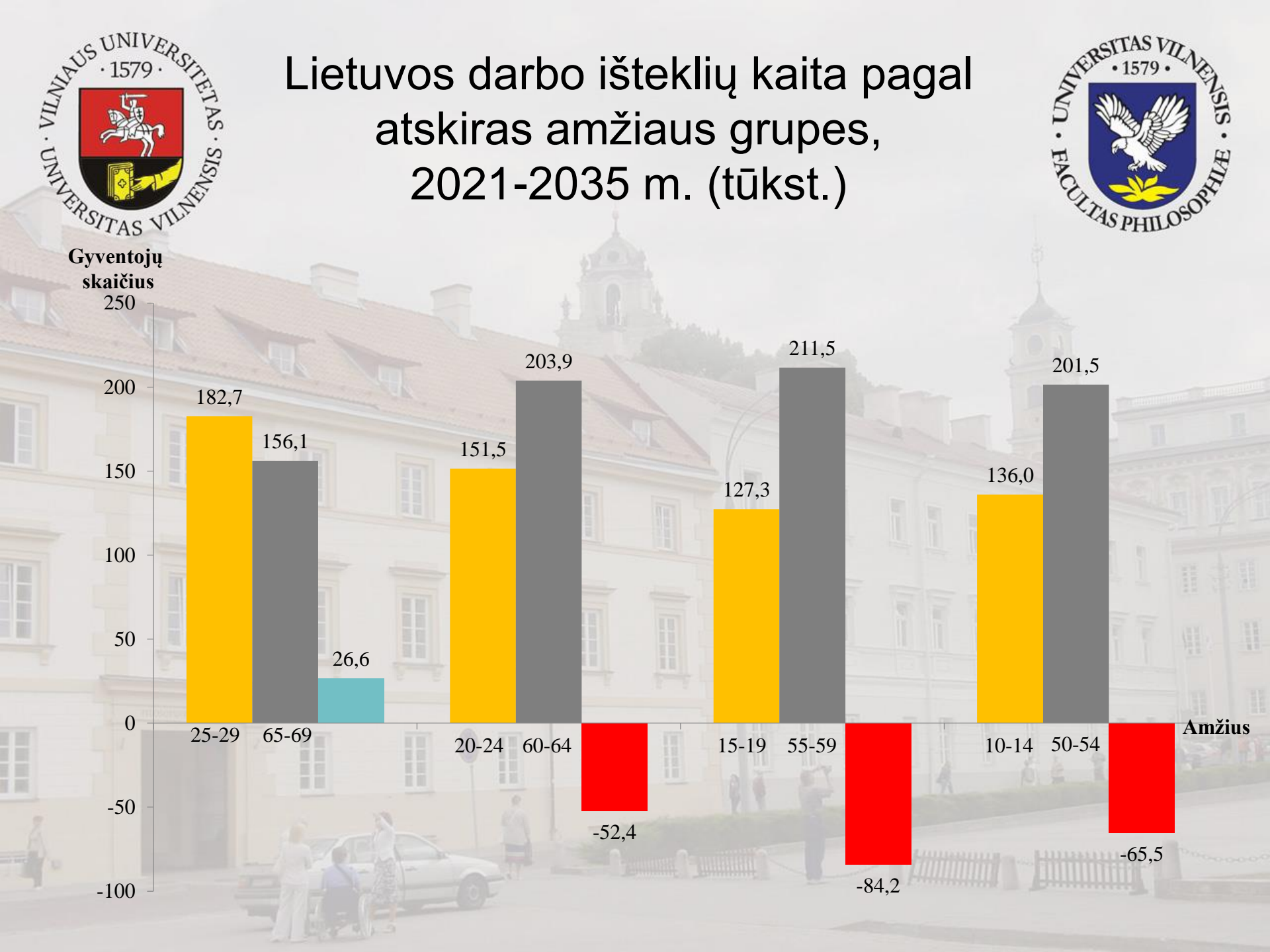
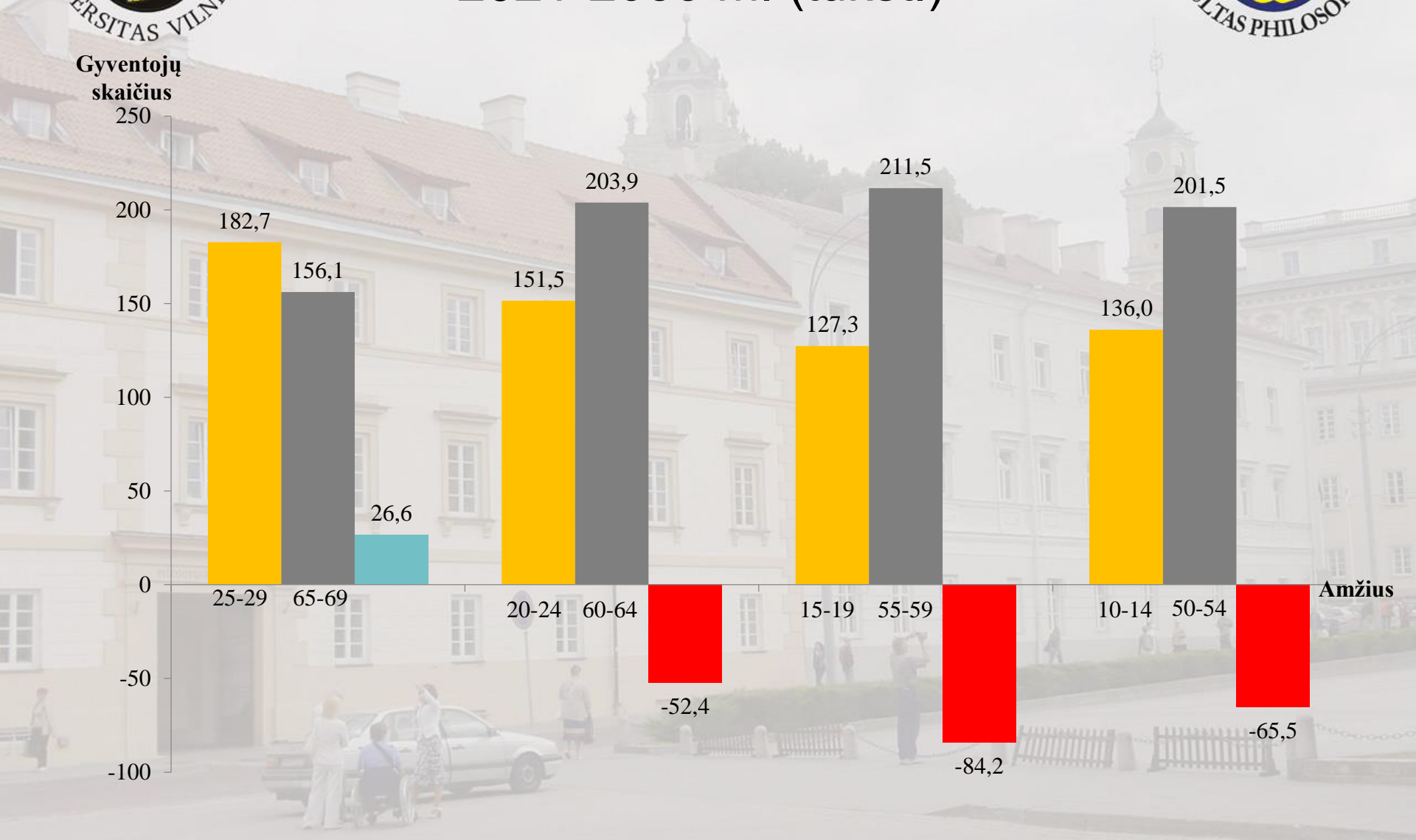
10-14

50-54

-65,5

Amžius

-100

Efektyvių, krizės sąlygomis, socialinės apsaugos tobulinimo sprendimų principai

EFEKTYVIŲ SPRENDIMŲ PRINCIPAI

PRINCIPAI

KOMPLEKSIŠKUMAS

PARAMOS AKTYVINIMAS

Kontrolė ir sisteminis monitoringas

**Bendradarbiavimas su socialiniais
partneriais ir NVO**

ESMĖ – ūkio ir socialinės raidos derinimas

Krizių suvaldymo principinė schema

***Ne pasyvus perskirstymas,
o turimų finansinių išteklių
aktyvizavimas, teikiant gyventojams
(ir verslui) papildomą finansinę
paramą ir paslaugas***

**Tik socialiai atsakingas verslas
ir valstybės valdymas išgydys
lėtines Lietuvos socialinės
politikos ligas bei užtikrins
efektyvų laimėjimą prieš
pandemiją!!!**